

CONSELL DE SALUT DE SANTIS-MONTJUÏC

Data: 10 de novembre del 2021, 17.00 h

Lloc: Sala virtual <https://ajuntamentbarcelona2.webex.com/meet/allido>

Presideix el Consell:

Sra. Jaume Gaixas, Conseller de Salut del Districte de Sants-Montjuïc

Consellers/es:

Sra. Àngels Boix, GMD PSC
Sr. Ton Martínez, GMD ERC
Sra. Neus de Haro, GMD JxCat
Sr. David Labrador, GMD Ciutadans

Serveis i entitats:

Agència de Salut Pública de Barcelona
Asociación Derecho a Morir Dignamente
AVV Hostafrancs
CAP Les Hortes
CAP Manso
CAP Numància
CAP Roger
CAP Sants
CAPIBE
ConSORCI Sanitari de Barcelona
Fundació Àmbit Prevenció
Fundació Mans a les Mans
Sant Pere Claver Fundació Sanitaria
Spora Sinergies

Tècnics/ques municipals:

Pilar Solanes, Departament de Salut, Àrea Drets Socials
Albert R. Garcia, Departament de Salut, Àrea Drets Socials
Anna Llidó, Direcció de Serveis a les Persones i al Territori del Districte de
Sants-Montjuïc
Josep Cuadras, Direcció de Serveis a les Persones i al Territori del Districte de
Sants-Montjuïc

Total d'assistència: 28 persones

Ordre del dia:

1. Estat de la situació, la mirada de la Taula de Salut Mental.
2. Salut Mental a l'Atenció Primària.
3. Pla de Xoc de en Salut Mental.
4. Línies d'avenç: Agència de Salut Pública de Barcelona
5. La COVID a Barcelona i al districte de Sants-Montjuïc: evolució de la pandèmia i implantació del programa de vacunació
6. Torn obert de preguntes

Jaume Gaixas, Conseller de salut del Districte, dona la benvinguda al consell tot explicant el seu funcionament i comentant l'ordre del dia. Els 4 primers punts que es tractaran giraran entorn la salut mental i els projectes/ accions que s'estan engegant des dels diferents espais i serveis. Tot seguit es farà un repàs de les dades COVID del districte, i el consell acabarà amb el torn obert de paraules.

1. Estat de la situació, la mirada de la Taula de Salut Mental.

Neus Cerdà, directora de la Fundació Mans a les Mans i membre de la Taula de Salut Mental de Sants-Montjuïc, comparteix presentació on s'exposen les problemàtiques detectades per la Taula de Salut Mental. Explica que, arran de la pandèmia, hi ha hagut un increment de la població amb malestar psicològic i emocional, que ha derivat en un increment de la necessitat de recursos de salut mental. Destaca que han incrementat les necessitats relacionades amb situacions de vulnerabilitat econòmica, laboral i problemes d'habitatge. També s'ha detectat un increment de la idealització del suïcidi tant entre la població jove com entre la població general. Finalment, han augmentat les situacions de solitud involuntària i aïllament social, especialment entre la gent gran.

En un segon bloc, destaca que una bona part de la població no arriba als recursos de Salut Mental a causa del desconeixement o per culpa d'estar en una situació molt vulnerable: cal un bon acompanyament professional. A més, hi ha una gran saturació dels serveis i els processos per arribar-hi són complicats. També s'ha detectat la manca d'espais presencials: els que hi ha, o bé no es coneixen o no són accessibles, tant per la gent gran, com pels joves i la població general. Igualment, s'ha detectat una manca de formació dels professionals que atenen a la població a primera línia: la situació és desbordant i, a vegades, les respostes que es donen no són les adequades. Hi ha molt patiment i cal formació per saber com orientar i on derivar i no empitjorar la situació. Per acabar, recalca el malestar emocional i la sobrecàrrega que pateixen els professionals de la Salut i especialment els treballadors de Salut Mental: manquen espais de cura i manquen espais de coordinació.

2. Salut Mental a l'Atenció Primària.

Jordi Armengol, del Consorci Sanitari de Barcelona, comparteix presentació. Explica que el malestar social ja estava abans de la pandèmia i que els recursos ja eren poc coneguts: tant els de l'àmbit social com els dels centres de salut. Considera que, si els recursos són limitats, s'ha de ser eficients i àgils: cal seguir treballant conjuntament entre els recursos socials i els de salut mental. Hi ha un programa de coordinació entre Salut Mental i Atenció Primària. Hi ha hagut un increment de recursos per a poder augmentar aquest acompanyament als usuaris. Aquest pla col·laboratiu s'està desplegant a tota Barcelona. Destaca que, el 2022, s'incorporarà un nou rol professional als equips d'atenció primària: el referent de benestar emocional, que col·laborarà amb la part comunitària i la part especialitzada de l'atenció.

Destaca que a partir de novembre hi haurà 2 equips guia d'atenció a la complexitat a Barcelona. La idea és poder fer un acompanyament molt proper als pacients, acompanyar les famílies i donar suport i oxigen al CSMA. S'està treballant la Salut Mental des del vessant comunitari i de benestar, amb voluntat de no psiquiatriitzar i també atendre la complexitat a la qual actualment no s'està donant resposta. Un dels sectors que es volen prioritzar és la franja adolescent, mitjançant una atenció més intensiva amb els CSMIJ.

3. Pla de Xoc en Salut Mental.

Pilar Solanes, referent del Departament de Salut de l'Ajuntament de Barcelona, comparteix presentació en pantalla. Explica que, durant la pandèmia, des de la ciutat de Barcelona s'havia dissenyat una estratègia global de Salut Mental, així com una arquitectura que articulava els actors implicats en la salut mental: tant els que tenen a veure amb el sistema sanitari com entitats enfocades a altres àmbits relacionats. Al mes d'abril, es van recollir uns 100 qüestionaris de les Taules de Salut, amb les que es va elaborar un Pla de Xoc en Salut Mental consistent en un ventall de mesures diverses. D'aquestes, n'hi ha que són noves i han arribat per quedar-se i n'hi ha que han reforçat accions ja existents. Repassa els diferents recursos de la presentació. Destaca que el Telèfon de Prevenció del Suïcidi es va inaugurar el mes d'agost del 2020, de la mà de la Fundació Ajuda i Esperança: també està orientat a les famílies i entorn de les persones amb ideacions suïcides. Des que va començar, s'han atès unes 5000 persones. Sobre el Telèfon de l'Esperança, enfocat a persones que viuen en solitud, recalca que s'han incrementat les trucades en un 24%. Finalment, explica que es va reforçar el telèfon de suport psicològic als treballadors autònoms, en col·laboració amb PIMEC.

Demana que es faci difusió de la presentació, que compta amb fitxes descriptives de cadascun dels recursos. Conclou anunciant un segon Pla de Xoc: s'enfocarà a treballar la línia de joves adolescents, reforçant les mesures que ja es fan a l'àmbit educatiu i comunitari, alhora que s'obriran noves vies de comunicació com el projecte "Joves en Xat" amb l'objectiu de la prevenció del suïcidi. Com a Taula de Salut Mental, es treballarà com articular les necessitats detectades amb aquesta nova figura del referent de benestar emocional. Finalment, es treballarà també per obrir un punt d'atenció als adults al districte de Sants-Montjuïc, el Konsulta'm +22.

4. Línies d'avenç: Agència de Salut Pública de Barcelona.

Maribel Pasarín, referent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, comparteix presentació en pantalla. Explica que, en línia i coordinació amb el Pla de Xoc de Salut Mental, s'han reforçat els programes comunitaris de Salut als Barris.

Destaca que s'ha donat més suport a les escoles, que han passat temps molt complicats. A l'àmbit comunitari, al districte de Sants-Montjuïc als barris de Poble-sec i La Marina del Port - La Marina del Prat Vermell, s'han reforçat els programes d'oci saludable, el grup de dones joves del Poble-sec i els que van enfocats a la gent gran.

5. La COVID a Barcelona i al districte de Sants-Montjuïc: evolució de la pandèmia i implantació del programa de vacunació.

Maribel Pasarín comparteix presentació en pantalla. Informa que les dades que presenta estan actualitzades diàriament al web webs.aspb.cat/covid19aldiabcn.

Explica que podria haver-hi una futura onada de la pandèmia, però s'espera que seria molt menor a les precedents. Repassa les dades d'incidència, que al mes d'octubre han sigut molt baixes. Pel que fa a la vacunació, el gran esforç del 2021, destaca que les estadístiques de persones vacunades són altes, però es volen incrementar més: l'objectiu és superar el 90%. Els grups de població per franja

d'edat més endarrerits, pel que fa a la vacunació, són els que van dels 29 als 40 anys. Anuncia que des de finals d'octubre ja s'estan posant les terceres dosis als majors de 70 anys. Recorda que al mes de maig l'Ajuntament va instal·lar 26 punts d'acompanyament per demanar cita per la primera dosi de la vacuna. En els barris amb cobertures més baixes, també es va impulsar l'estratègia d'organitzar jornades comunitàries de vacunació: en total se n'han fet 18. A Sants-Montjuïc, se'n van fer a Poble-sec, als barris de la Marina i a Badal. De les jornades comunitàries, destaca que, entre d'altres, un dels motius que han dificultat l'accés a la vacuna ha sigut la manca de temps, a causa de les llargues jornades laborals. També es van apropar més homes que dones i un 59% de les persones que s'hi van vacunar no eren de nacionalitat espanyola.

6. Torn obert de preguntes.

Jaume Gaixas dona pas al torn obert de preguntes.

Intervenció	Resposta
<p>Veïna de l'AVV Hostafrancs:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Considera que hi ha un endarreriment de 10 anys en el tractament de la salut mental, es va molt tard. · Demana que es faci pressió perquè, als casos de salut mental, hi hagi una coordinació estreta entre treball social de l'Ajuntament, treball social dels CAP, el metge de primària i el psicòleg o psiquiatre. A més, calen llocs públics o concertats pels casos que necessitin internament. · Demana remarcar als joves i adolescents que el consum d'alcohol és nefast: considera que és la droga més dura de totes. Opina que cal incidir als instituts. · Demana que s'enviïn els documents presentats per correu a l'AVV. 	<p>Pilar Solanes es mostra d'acord amb la majoria d'aportacions. Aclareix que el diagnòstic de la Taula de Salut Mental es refereix a la situació actual, no valora el panorama històric. Admet que aquesta situació es veia venir, si ve la Covid ha fet esclatar el problema.</p> <p>Pel que fa a la coordinació entre els diferents recursos, afirma que hi ha una voluntat per part de totes les institucions per tirar endavant la integració social i sanitària. Sobre l'internament, hi ha casos d'alta complexitat que superen les capacitats del sistema en la situació actual i és evident que falten més recursos. Recorda que el Pla de Salut Mental de Barcelona es va iniciar el 2016 i que, llavors, els professionals del sector denunciaven que la salut mental no era prioritària: si la Covid ha tingut quelcom positiu, és que l'ha posat en primer pla.</p> <p>Jaume Gaixas afegeix que és necessari fer arribar tots els recursos i serveis als joves i al públic en general: sovint la comunicació no és suficient.</p>
<p>Representant de l'Asociación Derecho a Morir Dignamente:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Recorda que a l'acta del Plenari del Consell Municipal del 28/4/2017 figura una declaració institucional de suport a l'Asociación Derecho a Morir Dignamente (DMD). Es parlava d'exercir una pedagogia cívica, específicament a través dels Consells de Salut dels districtes, mitjançant 	<p>Pilar Solades demana que en un proper consell es pugui tractar aquest tema. Informa que a l'espai Barcelona Cuida, al C/ Viladomat 127, l'associació Derecho a Morir Dignamente té un dia a la setmana d'atenció, informació i acompanyament a les persones i famílies que tinguin interès en el tema de les voluntats anticipades.</p>

Intervenció	Resposta
<p>xerrades informatives, formació sobre els drets de la ciutadania al final de la vida i, sobretot, el document de voluntats anticipades o testament vital.</p> <ul style="list-style-type: none">· Expressa la seva voluntat de contactar les entitats i associacions del Consell de Salut per a abordar la possibilitat d'organitzar actes de difusió sobre els drets d'autonomia i llibertat a l'hora de decidir com volem que sigui el final de la nostra vida. Li agradaria poder enviar informació sobre els objectius de la seva associació, entre d'altres, sobre l'aprovació al passat mes de juny de l'eutanàsia i el suïcidi assistit.	<p>Aleix Causa afegeix que la representant de l'associació podria assistir també a les Taules de Salut Mental.</p>

Sense més intervencions, Jaume Gaixas felicita la capacitat de síntesi dels ponents, agraeix la participació de tots els assistents i dona per tancada la sessió.